

J E L E N K Ö R.

92 szám

Pest szombat november' 15kén

1834.

Foglalat: Magyar- és Erdélyország (az urbéri 2ik cikk folytatása; kinevezés; Vas és Komárom megye 's ifj. gróf Pálffy Ferd. rendelései a' magyar nyelv iránt; balásfalvi káptalan; Hessen-Homburg m. serezed százados ünnepe; pesti vásár; földgés Dorog mellett.) Spanyolország. Anglia (irlandi hírek, tized-ügy; statuspecsét; gyuladasi ügy 's egyveleg.) Franciaország (Valencay; ministerium; bordeauxi vargák; kereskedés; idej champagnei bor; Maisson.) Aegyptus. Németalföld (hollandi 's belga kereskedők; gen.statusok 2dik kamarája ülése.) Oroszország. Amerika. Olaszország. Elegehir.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsonyban a' RR. oct. Skán a' 4 első urbéri cikkelyt 's a' kísérő fölrás javaslatát általküldék a' fő RRhöz; kik azóta e' tárgyban szinte üléseket tartanak; a' RR. pedig folytatják a' még hátralevő cikkeket.

Folytatása az urbéri 2dik cikknek „a' telki állomány-
ról“ összevetve a' kir. k. leirással:

1. §. A' belső egy egész telki állomány (az alsó tótországi megyékben meghagyatván a' régi szokás) mindenütt egy holdban határozatlik meg; a' külső telek pedig állani fog (mint azt az osztályozási tábla mutatja, mellyet a' k. kir. resolutio külön toldalékképen a' munkálathoz ragasztani, a' KK. és RRek pedig ugyan itt e' §. után következtetni akarnak olly móddal, hogy a' bánági megyék betürendben a' többiek közé vétessenek, a' tótországiak pedig mingyárt Zólyom vmegyé után minden külön felírás nélkül következzenek). 2. §. Az egy, vagy más nemű telekbeli illetőségben gyakran előforduló fölösleg, vagy hiány a' megigazitást szükségessé tevén, ha a' belső telek a' meghatározott mennyiségnél akármennyivel nagyobb lenne, az a' belső telek természetét megtartván, a' külső járandóságához fog számíttatni, 's viszont a' belső telek hiánya a' külső telki járandósággal pótolassék; melly esetben a' belső járandóság pótlására fordított külső föld szinte belső telki természetet ölt magára; hol pedig a' rétek hiányát a' szántóföldről, vagy viszont kell pótolni, ott a' rét nagyobb vagy kisebb termékenysége a' kipótlandó szántóföldhez illesztve, rendszerint minden szántóföldi hold egy kaszás réttel, és viszont fog kipóttoltni. Végre a' mennyiben a' telek-utáni szántóföldek hiánya Pozsega, Szerém és Verőcze megyékben szőlőkkel is szokott póttoltni, egy hold szántóföld két kapás szőlővel ér fel. 3. §. Ha valamelly irtvány a' jobbágytelki állományba foglaltatott olly annyira, hogy természetét elvesztvén, már az állománynak részét tenné; az ettől többé nem szakíttathatik el, sem a' jobbágyok részéről a' megváltás, vagy irtásbér megtérítése fejében követelés nem tétethetik. 4. §. Az eféle jobbágytelki állományok feleseréltetésök v. elosztatásuk, mennyire a' földesurnak kijelentett megegyezése nélkül eddig történtek is, annak után,—

„a' jövendőben ne talán történendők pedig summás úton, törvényes bizonyosság és tisztj ügyvéd közbenjárultával,“ (ezt a' RRdek hozzá adni kívánják) lesznek fölbontathatók; ha pedig a' földesur ezen fölcserelés, elosztás vagy az I. cz. 9ik §száiban érintett telkek eldaraboltatásában megegyeznék, ez csak felére vagy negyed részre, nem pedig ezen alul eshetik meg: olly elosztások mindazáltal, mellyek ezen mennyiségen alul ekoriglan tétettek, mostani állapotjokban megmaradnak. A' mennyire pedig, Temes, Torontal és Krassó megyéket ide nem értvén, $\frac{1}{2}$ részen alul eldarabolt jobbágyteleknek haszonvétele áruba bocsáttatnék, e' részben a' jobbágytelkeknek törvényes mennyiségre leendő visszaállittatásuk tekintetéből a' jobbágy ne nyerhesse meg különben a' földesur megegyezését, hanemha ezen adásvevés által a' jobbágytelki részek összekapcsolása eszközöltethetnék. Melly cél elérését a' földesurak azon esetben is kötelesek eszközölni, midőn valamelly jobbágy magvaszakadtával $\frac{1}{4}$ ed részen alul eldarabolt telekbeli részben örökösödvén, azt más jobbágynek által fogják adni. 5. §. A' mennyiben pedig a' telekbeli illetőségekre nézve zálogítások, vagy ideigleni cserék jöttek volna eddig közbe, ha ezek az uraság megegyezésével keletkeztek, a' földesur a' szerződési föltételek megszűntével a' jobbágyot visszaváltásra szoríttathja, addig pedig az urbéri tartozásokat az akkori haszonvevőtől kívánhatja. Ha pedig a' földesur jóváhagyta nélkül, vagy ellenére történtek azok, a' földesur a' földek visszavételén felül — praeter fundorum revindicationem (a' kir. resolutioban „visszaváltás — relutio“ áll), egyszersmind a' zálog-vagy netalán a' cserén fölüladott summának elvesztésére, a' vevő vagy illetőleg az ellen, kivel az alattvaló vegyes cserére lépett, — keresettel birand. A' közszerződéssel bírók e' §. rendelése alul kivétetvén. — 6. §. Az állomány a' fél és negyed-telekre nézve — kivén Temes, Torontal és Krassó megyéket, — hol az egész, fél, negyed, 's nyolczad telekben levő különség a' tartozások különsege által egyenlítettik ki, az ország egyéb részeiben mindenkor egyenes arányban értetik. 7. §. Ha a' földesur szüksége, vagy könnyebbsége ugy kívánván, belső vagy külső telki tartozékokat akarna fölcsereelni,

ezneki egy főkéletesen annyi-értékűnek megadása, 's az épületekre és javításokra nézve teljes kielégítés mellett urbéri uton szabad legyen. Egyébiránt Temes, Torontal és Krassó vmegyében azon szokásban levő ellátás, hogy az alattvalók jobb állás vagy sorsukon javítás tekintetéből egymásközt az állományföldek föleserélhetését a földesurnál sürgethetik, — továbbra is fönmarad. 8. §. Végre a' fenálló zselléri állományok, — továbbra is mostani állapotjokban, mely az urbéri szabályozat alkalmával sinórmértékül szolgáland, meghagyatván, jövendőre azon legkisebb tér, mely zsellérteleknek kijegyeztetnék, 150 □ ölre határozatik. Ha pedig valamely zsellér ezen házhelyen kívül, más belső, vagy külső telki tartozékokat is kapna, szabad leszen a' földesurnak ezen tartozéktól járandó kötelezések iránt az ollyatén zsellérrrel, törvényes bizonyság közbejárultával alkura lépni, vagy ötet arra nézve aránylag érteendő jobbágyi állapotba tenni.

Ó cs. kir. Fölsége a' magy. udv. Kamaránál tisz. concipista Tessedik Ferenczet, tisz. titoknokká méltóztatott kegy. kinevezni.

A' hazánkbeli Allattenyészto társaság a' föls. uralkodó Háznak ismét egyik tagjával diszesült. Károly cs. kir. főhg. t. i. az említett társaság részvényes tagjává lenni méltóztatott.

A' m. tudom. Társaság által közre boesátott Tudománytár III. kötetéből ezeket közölhetjük a' magyar nyelv ügyében :

Ns. Vas vmegye tek. Közönsége f. év böjtelő hava 3d. e' következő tartalmu sorokat intézte a' magyar Akademiához: „Édes honi nyelvünk mivélődését és terjedését szünetlen szemünk előtt hordozván, 's minden e' czélokra vezethető eszközöket használni ohajtván, igyekezetinket egy időtől fogva főképen arra fordítottuk, hogy a' magyar nyelvet a' kebelünkbeli idegen ajaku lakosok is magokévé tegyék; e' végre, valamint minden jelesebb és nagyobb czél elérésére, melyet a' fejledező nemzetiség magának kitűzhet, legalkalmasabb esz' köznek vélvén a' nevelést, a' vend-tót szülék gyermekeit is az iskolai oktatás által magyarokká nevelni ohajtottuk. Melly ohajtásunk sikeresítése végett Kossics József ur, felsőszölnöki kebelünkbeli helységnek plebánosa által a' vend-tót növendékeknek a' magyar nyelvre leendő tanítására készített oktató-könyvét az érdeklött növendékek között ingyen leendő kiosztás végett nemesi pénztárunk költségein kinyomtatattuk.“ Közölvén a' ns. vmegye a' társasággal is egy példányt az érdeklött nyelvtanító könyvből köz ismételre juttatás végett, az Akadémia a' tisztelt közönséget kívánja ezennel annak fenlétére emlékeztetni. Czíme a' grammatikának: „Krátki Navok Vogrszkoga Jezike za Zacetnikke, vödáni od Goszpona Szalay Imrea.“ Grécz, nyomt. leykam András, 1833. 8. — Ifj. gr. Pálffy Ferdinánd ur, b. mostyánkői uradalmában a' magyar nyelv terjesztésére a' következő rendeleteket tette: 1)

Minden tisztviselő köteles magát a' magyar nyelvben tökéletesíteni. Cseléd többé nem fogadtatik, csak magyarul tudó. 2) Magyar könyvtár állittatik. 3) A' számadások magyarul viteinek Csondor Janosnak 1819ben kijött „Számadás folytatása és kötelességet illető rendszabások“ könyve szerint. Már is éreztetik e' rendelkezések sikere; sok tisztviselő, ki ez előtt magyarul nem beszélt, félév alatt szólani 's írni megtanult annak jeléül, hogy az erős szándék minden nehézséget meggyőz. — Gr. Károlyi Lajos ur ns. Nyitra vmegyében keblezett Tót-Magyar helységnek szláv ajaku lakosit magyarosítani akarván, a' nem rég épült igen czélirányos iskolába magyar nyelvtanítót fogadott, 's a' gyermekeknek szükséges iskolai könyveket osztogattatván, tiz jelesnek egész öltözetruhát, mintegy negyvennek pedig, kinek dolmnyt, kinek kalapot, 's más ruhaneműt adatván, valódi nemes buzgóságának máris tapasztalja azon édes sikerét, hogy a' morva eredetű szlávjobbágyok gyermekei kitünő előlépést tesznek a' hazai nyelvben. — Említésre méltók ns. Komárom vmegyének a' magyar nyelv terjesztésére nézve 1832dik évben megállapított rendszabásai, melyeket kivált a' tatai járásban, ugymint hol számosak a' német és tót ajaku lakosok, buzgó szorgalommal és tisztí pontossággal iparkodik teljesíteni többek közt Huszár Ferencz, járásbeli fő szolgabíró ur. — Esztergamban, Komáromban, N.-Szombatban és Pápán, a' sz. Benedek rendbeli tanítók alatt foglalatoskodó ifjuság egyedül magyar nyelven énekel a' templomban, és közmenetekben (processiókon).

A' nagym. m. k. Helytartó tanácsnak f. eszt. oct. 28. 29,942 sz. a. rendelkezéséből közhírré tétetik: hogy a' pesti m. kir. Egyetemben a' fizikai és mechanikai tanítószék megüresülvén, az azt megnyerni kívánók szükséges bizonyítványokkal fölkészített folyamodásaikat a' jövő 1835 feb. 1söjéig nyujtsák be.

Balázsfalván oct. 19én az erdélyi görög egy. püspök Lemény János ur, diszes szertartással 's fényes vendégséggel tartá egész káptalanja hivatalaiujtását, melly szerint ő Fölsége kegy. kinevezése által eddigi éneklő kán. Pap Tódor prépost-tá; Stojka Gábor eddigi ör, olvasóvá; Krajnik Simon eddigi levéltárnok, éneklővé; Rác Bazil eddigi theologus, örré; Nemes János naszodi vicarius, iskolássá; fogarasi vicarius Alután Konstant levéltárnokká; Udvarhely eddigi plebánusa Bér István pedig, a' néhai kápolnok - monostori Babb János ó execja, mint a' káptalan alapítója által a' püspök részére az utolsó kánonok kinevezése iránt fenhagyott jusnál fogva, a' fentiszt. püspök ur által utolsó kánonoknak neveztetvén ki, hivatalaikba mindnyája szertartással iktattatott be. E.H.

Hessen-Homburg hg. 19 sz. cs. k. ns. magyar gyalog seregrede rendelés következtetésében, az ezrednek Bécsben álló első és 2dik zászlóaljja az ezred fölláttatásának (1734ben) százados

ünnepe
nyesen
zó ó ex
sérő. A
nephez
dott; a
Gyulay
ló uj sz
az ezre
tartalék
nyesen
diszben
tin oszt
kes tem
püspök
telkedés
gyelem
tisztkar
nazott
e' ritka
Imre for
alkalmá
egyházi
„Téged
naság u
a' buzg
rályt“
sel tisz
előtti el
pompás
mára p
melly s
alispánj
sodik a
bort, T
ur, ki
katonas
demes i
velőház
lás eml
P
la befo
szük t
emelke
's a' t.
poszta
Mind e
(kivált
és szap
dohány
keresv
gazdag
jövend
torlasz
nek se

ünnepét oct. 4kén, mint ő Főlsége névnapján fényesen üllötte meg. Jelen volt a' fő hadi-kormányzó ő excja, több főgenerál, és számos diszes kísérő. Az ezred káplánja, Kaller József ur, az ünnephez alkalmazott velős magyar beszédet mondott; az ezred prancsnoka pedig, ezredesgróf-Gyulay Ferencz ur, emlékül a' két zászlót egyenlő uj szalagokkal diszesíté föl. Ezzel egyenlően az ezrednek Sz. Fejérvárott levő 3dik zászlóalja, tartalék-osztálya 's nevelőházi növendékei is fényesen tarták ez ünnepést. Kiállítatván t. i. egész diszben a' város piaczára, itt mintán gr. St. Quentin osztály. general ur rajtok szemlét tartott, a' székes templom elibe rendeztetek. Ezután a' megyei püspök Horváth János b. t. tan. ur ő excját tiszteledéssel fogadván, beléptek a' szentegyházba. Figyelemmel említhetni, hogy itt mind a' megyei tisztikar, mind városi előljárók, 's több nyugalmazott főtiszt diszesíték jelenlétükkel az ezrednek e' ritka ünnepét. A' belső város plebanusa Farkas Imre fontos beszédet tartott, irányzottat az ünnep alkalmához; ezután pedig püspök ő excja fényes egyházi szolgálattal mondá el a' misét, mire a' „Teged Isten dicsérünk“ végével az egész katonaság újra a' székesegyház elibe rendezkedvén, a' buzgón énekelt „Tartsd meg Isten Ferencz királyt“ népdal zengése alatt, négy izbeli lödözéssel tiszteledék. Következett az oszt. general ur előtti elléptetés. Püspök ő excja az egész tisztikart pompásan megvendéglé, a' kiállott katonaság számára pedig 10 akó bort sziveskedett juttatni; melly szives adakozóságban követék a' megye első alispánja Szücs Lajos ur, ki 100 vto frtot, második alispán Bajzath György ur, ki 12 's $\frac{5}{4}$ akó bort, Thaly ur, ki 7 akó bort, Farkas kánonok ur, ki 6 akó bort küldetett szinte a' tiszteledett katonaság számára, 's végre a' Csisztercziek érdemes igazgatója Wagovics ur, ki az ezredi nevelőház számára száz vto frtot ajándékozott. Hálas emlék az ünnepet emlékesítő derék hazafiaknak!

Pest nov. 13. Szemlátomást érezhető vala befolyása épen lefolyt pesti vásárunkra ez ideci szük termésnek. A' gabona ára vásár közben is emelkedett; az ázalék, mint bab, lencse, borsó 's a' t. valamint a' zöldség általjában, kivált káposzta, különben is rég nem tapasztalt magas áru. Mind ezekből a' vásárra hozott csekély mennyiség (kivált gabonában) is növeszté az árt. Keletük jó volt és szapora. Hasonló sorsa volt az olaj, viasz, méz 's dohánynak, melly szinte jóval magasodott áron és keresve is kelt. Természetes ellenben, hogy az ideci gazdag termésű derék borok miatt 's ezekre nézve jövődöbéli biztató kilátás mellett, a' vásárra föl-torlasztott régi borok szégyenben maradtak, ezeknek se ára, se böesülete, kiki menekedni kíván

tőlük, 's inkább a' nagyreményű uj lévnek engedni helyet pinczejében. — Gyapju közt, most is mint mult vásári alkalommal a' közönséges két nyirésheli inkább kelt, mint a' finom, 's ennek amannál inkább is csökkent ára; különben a' kiállított mennyiséget épen nagynak nem mondhatni. Bizton hiheti az ember, hogy később ez árban legalább a' takarmány szüke is okozand tetemes változást. A' takarmány szüke hathatós nyomait érezteté már úgy is a' marhavásárban, se lónak, se szarvasmarhának kelete nem volt, ára mindkettőnek csekély, melly miatt marháikat (a' göbolyt v. sörét, a' félhizatút) némellyek falkástul hajtatták vissza. — A' kézmű-kereskedés, melly másszor ez alkalommal élénkebb szokott lenni, most a' közepszerűségen alul tartózkodott; posztó- és gyapjuportékák inkább, selyem és divati czikkelyek kevésbé kerestettek. Len 's kenderre nézve mostoha levén e' nyár, a' gyolcs és vászon ára fel-szökkent 's e' miatt a' vele rokon v. hézagát pótló pamutszőveteké is, de nem is igen vették. A' bőr türhető keletű volt. Általjában népességre nézve is elég gyér vala e' vásár; Erdélyből 's az alsó szomszéd tartományokból a' máskori számnál jóval kevesben mutatkoztak, mit a' jó utak 's még jobb időnél fogva (a' rosz v. sáros bizonnyal kedvesebben hangzanék most) egyedül a' termés szigorúságából származó pénzsükségnek tulajdonithatni. Az Értesítő czikkelyről czikkelyre mutatja ki az árokat.

Pest nov. 13án. Épen most érkezett egy jeles tekintetű utazó következőleg ir le némi előtünk különös, de ama' tájékokon legalább hallatlan-tüneményt: A' mint Esztergombul kiértem 's a' homokos lapályon Dorog felé átvergődtem, nehezen függő füst ötlék Dorogon innen szemeimbe. A' nagy nem rég épített kőhidra érvén, melly magasan boltozik a' mélyen 's kivált most szüken folyó csermely fölött, azt vettem észre, hogy a' füst a' földből tolong. Kocsisom a' mindenkit egyiránt érdekelhető tüneményre kérdetlen azt mondá: Uram, ott a' föld ég. Le akarék tehát szállani, hogy a' soha nem látott, de Franciaország több részein gyakran hallott 's olvasott különös tüneményt saját szemekkel lássam, de kocsisom jajveszékelve rimánykodott, ne tenném azt, mert a' ki oda megyen, halál fíja. A' föld, ugymond, behorpad alatta, 's az ember izzó zsarátnagba süllyed, 's fuladva, pörkölve merül le. Ezen ijesztés ugyan legkevésbé sem volt édesgető, de nagyitottnak hívén azt, minden ellenzése mellett is csakugyan kiszálltam, 's néhány száz lépésnyire a' sötét füst felé közeledtem. — A' felszántott 's csirázó veteményű földön nyomokat vevén észre azok irányát követém, míg a' füst széleig értem. Itt az eddig kemény föld egyszerre megszakad, 's

azontul elporlott téglához hasonló fakósárgás hamu van, melyből sűrűn és sötéten füst emelkedik, millyen a' tégláégetéskor a' téglakemenczéből szokott; szaga szintollyan. Botomat, melyet a' földbe, hol állottam, 's melly fővényes homok, de itt ott még fűvel vala benöve, alig birtam egy hüvelyknyire betolni, az említett füstölő hamuba pedig markolatig mártottam; az okozott nyiladékból sötét füst gomolyga föl, botom meleg vala, sőt a' föld melegségét álltomban is érezhettem. — Nem messze tölem kivájt gödröt lelék, melyből hamut, hihetöleg vizsgálás végett szedtek ki. Itt piszkálván botommal a' melegnek érzett hamut, azt belöl pattogni, és siszterégni hallám. Az elporlott föld, melly hamunak tetszik, több darabból áll: egyik lehet 40—50 négyszögöl, 's néhány hüvelyknyire lejjebb szállott a' kemény v. szilárd földnél; 's mint könnyen észre lehet venni, szélein mindig tágabbra terjed. A' hamuba, melly olly porhanyu vala, mint mondám, hogy botom gombjáig sehol semmi akadályba nem ütközött, lépni nem mertem, nem ugyan épen azon félelemből, nehogy elmerüljek, mi tán nem volna egészen lehetetlen, hanem az ártalmas gőz végett, melyet az emésztett föld felszínén fekünni hívék. Semmi súlyos tárgy nem vala kéznél, hogy bele dobhattam, 's megkísérthettem volna: mennyire legyen az képes belé merülni. Az egyik füstölő darab nem messze van a' mély árku esermelytől, 's midön annak most nagy részben száraz medrébe lehágtam a' föld felszínén alul, tán egy ölnyi mélységből a' part oldalán hasonló füstöt látték kipárolgani, 's így az égés mélyen van a' földben. Nem tudván róla többet tapasztalni, visszatértem kocsimba, 's elhajtaték. Kocsisom (vontató, forspont) e' vidéki lakos lévén azt mondá, hogy már hat hét óta ég az. De azon kérdésemre: látni e' éjenként lángot kilobbanni vagy szikrát kitörni, felelni nem tudott. —

SPANYOLORSZÁG.

Bayonnebül oct. 29-ül költ hírek szerint Mina utban van Spanyolország felé, 's Lorenzo 4—5000 emberrel Urdachnál várakozik rá a' franczia széléknél. Navarra fővárosában Pamplonában nagy készülöteket tesznek elfogadására, 's Cambóba (franczia földön, hol Mina beteges fekütt) küldöttség ment, a' generálnak a' város palotáját ajánlani lakal, mit ő egyszerü életmódjánál fogvást aligha elfogad. — Biscayában d. Carlos egy decretumot hirdettetett, mellyben a' biscayaiak kiváltságát és szabadságát, addig is mig azokra ősi szokás szerint ünnepiesen megesküdnék, megerősíti 's biztosítja.

A N G L I A.

Littleton státustitoknok Gablet József lelkeaz levelére válaszoltában azt írja, hogy az irlandi prot. papság azon egy millió font sterlinget, melyet a' parlament, mivel saját tizedeit a' tizedtartozóktól bé nem szedheté, kölcsön adott, 's mellynek $\frac{1}{3}$ dét nov. 1sőjén vissza kell a' kincstárba fizetnie, minden kifogás nélkül tartozik megtéríteni. — O'Connell megkapta idei tisztdíját Irlandból. 13,908 font sterlingre és 18 sillingre rug az (közzel 140,000 pengő f.); 's mint mondják, 1043 ft. st. 19 sh. és 11 p. tehát majd $\frac{1}{12}$ része az egésznek Wexford grófságban szedetett. — Irlandban iszonyu népgyülekezetben történt a' tuami kath. püspöknek e' városba menete, mire a' nagymise szabad ég alatt tartaték, 's mind a' püspök, mind számosan az összegyűltekből szabados beszédeket mondtak, mi mély benyomást okozott. Világos ebből, hogy az ottani katolikusok teljesen érzik erejüket. — A' speakerhez (az alsóházi elnökhöz) tartozó némi ezüst edény-födelet loptak el a' gyűlés alatt; két suhancz, miután összelapítá azt, némi ötvösnek akará eladni; az ötvös azonban rá ismervén, arra mint lopott jószágra, a' két suhanczot a' rendőrségnek átadta. Ezek a' lopást még nem vallották meg, hanem váltig azt állítják, hogy a' mezőn találták. — A' Spectator szerint igen nagy lármát ütöttek a' törvénytudósak a' törvényszékeken, hogy Brougham lord skótziai utjában a' statuspecsétet magával hordozta. Általában azt rebesgetik, hogy a' határon tul pecsételt oklevelek erőtlének. A' törvénytudósak azt mondják, hogy ha hivatalos eljárásit Anglián kívül is üzheti, át nem láthatni, miért nem üzhetné azt Japánban v. új déli Walesben is. Minden esetre első példája, hogy a' titkos pecsétet a' fővárosból Dorsetshiren tul vitte. Eldonról az előbbi statuskancellárról beszélik, hogy gyakran elvivé azt oda magával fogoly (tyúkfaj) vadászatra. A' dolog minden tréfás arca mellett is nagy izgást okozott Themis hada közt főkép a' prókatori rendben. — A' Globe Dublinból oct. 21-éről így ír: „Carlow-megye Rathvilly községben, mellynek lakosai a' tized-behajtás elleni rendszeres és sükeres ellenszegülésről olly igen híresek, 16kán ujra megpróbálák a' tizedszedést. A' tisztes Whitby I. fő egyházi előjárója a' községnek, ama' nap reggelén az a' törvény-szolga, láncásók, gyalogság és hajduk kíséretében megérkezvén Carlowból Rathvillybe, itt a' fegyveres népet két haszonbérlo csürébe lépteté, 's valamennyi gabonát és gyeptözeget (Torf) a' mit ott talált, lefoglaltata. A' gabonát 5 fonton az előbbi tulajdonos vevé meg, de mivel a' gyeptözegre semmi árt sem akart igérni, ennél fogvást Whitby eselédci vevék azt meg, de el nem vitették. Szom-

baton az
dás csön
A' helys
dön az
kezett,
valamen
den lefog
félre tak
tént, a'
helyére
léssel fo
a' vitéz
dék, m
zeti dal
tak, 's
portékát
ló színé
czimü g
mester.
tek, 's a
desen v
Byron,
színész
hirlap a
de nem
Dudley
dai pos
hány e
a' tűz
a' titko
tivertor
kor, ne
a' parlia
lépteko
füstön.
alul do
tár-szo
a' lord
pest ig
felsőhá
a' gy
is meg
azok a
vallom
alsó ré
tül is
van it
asszon
nem t
ő kály
a' tűz
fejezé
kelle
Angli
talál.

baton azonban nyilvánosan adaték az el. Az eladás csöndesen folyt le; a' nép ünnepet ült épen. A' helység körül kémek valának fölállítva, 's midőn az eladás ótalmára rendelt katonaság odaérkezett, lármát ütöttek. Tíz percz alatt a' község valamennyi négylábu állatja otthon termett, 's minden lefoglalható birtok, mennyire lehetséges volt, félre takarított. Miután e' gondoskodás megtörtént, a' nép, (férfi, asszony 's gyermek) az eladás helyére tért vissza. A' seregeket szokott üdvözléssel fogadá: „Hurrah IVik Vilmos királyért, 's a' vitéz britt seregért!“ Midőn az árverést elkezdék, mezei hangászok a' Patrick napot (nemzeti dal) játszák. A' fiúk és leányok tánczot jártak, 's vígan ugráltak idestova, míg az árverő a' portékát kótyáztatá. Öregbité a' zajt némi yándorló színészektől előadott, — „tizedek temetése,“ czimű gunyjáték. A' darab szerzője némi iskola-mester. Ennek vége felé a' színészek tánczba eredtek, 's az eladás után a' katonaság és hajduk csöndesen visszavonultak. — A' Globe szerint Medora Byron, a' híres dalnok természetes leánya, mint színészetű költész lépett föl. — John Bull nevű hirlap azt mondja, hogy bizonyos név nélkül ugyan, de nem névtelen levél érkezett, mellynél fogva Dudleyban a' parlament gyuladása a' londoni szerdai posta megjötté után azonnal tudtára esett néhány embernek (t. i. az oct. 15diki posta után, a' tűz pedig 16kán ütött ki.) A' tűz támadtáról a' titkos tanács követczöz vallomását vette Snell tivertoni vasárosnak: oct. 16kán délután 4 órakor, némi Shuter ur fiával, kinél szállva volt, a' parlamentházakba ment, azokat megnézni. Beléptekor csudálkozását jelenté Snell ur a' nagy füstön. Wright asszony a' kulesárné azt a' házban alul dolgozóknak tulajdonítá. Bémentek a' ruhatar-szobába, a' conferentzia-terembe, 's onnan a' lordok régi házába, hol a' többi osztályhoz képest igen hüves volt. Minthogy félóra mulvást a' felsőházba visszatérvén Snell ur, 's a' széket és a' gyapjuzsákat megszemlélvén, a' szőnyegeket is meg akará nézni, de az alkonyodás és füst miatt azok alig valának láthatók. Legfontosabb Snell ur vallomásában azon pont, hogy lementekor a' ház alsó részeibe a' kövezet hőségét eszímáján keresztül is érzé, mire fölkiáltott: „Istenem mi hőség van itt! Azt hinné az ember, tűz van!“ Wright asszony azt válaszolá, a' padolat kőből van, 's nem tudja, ki parancsára a' rovasokat égetik az ő kályhájiban. Snell ur még azt adá hozzá, hogy a' tűz kiütte első hírére tüstént azon véleményt fejezé ki, hogy annak a' kályha fölőleg fültéből kelle támadnia. — A' mértékletességi társaság Angliában mind inkább terjed, 's több részvevőt talál. Angliában és Walesben 413mat számlálhat-

ni, illy nemű egyesületet 87,471 taggal, Skótziaiban 400at 54,000 taggal, Irlandban 20,000el. Több mint 2 millio példány jött ki e' tárgyról a' londoni sajtóalul. Az egyesületeknek különös ügyvivők vannak elveik terjesztésire. De tapasztalják is már fáradozásaik sikerét, melly abban mutatkozik legszembeötlőbben, hogy az égettszeszfogyasztás tetemesen megcsökkent. Így nem rég Baring testvérek által Chinába küldött hajó száztól öttel bátorságosítottatott hat helyett, mert szesz italokat nem vitt magával. — Mint említettük, O'Connell ur idei dija Irlandból 13,000 ft. sterlingnél többre megyen, 's ujabbi hireknél fogva még szaporodni fog. Az adományok, a' Dublin Pilot szerint jelmondatokkal küldettek be, például: „Örömmel adom ezt Irland legjobb barátjának, O'Connell Danielnek.“ — „Le a' tizedek 's egyéb rendetlenségekkel.“ — „Éves adóm, míg az unio föl nem bontatik!“ — „Hurrah az unio felbontásnak! Dicsőség Daninknak!“ — „Megadom, mi a' királyé, 's Daninak, mi őt illeti.“ — „Örömmel adva egy repealer-től (unio-ellenestől) 's a' t. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' Szajna-megye altörvényszéke oct. 20kán költ rendelésében több pénzváltót 's kereskedőt határozott vád alá idéztetni azon oknál fogva, mert d. Carlosnak pénz, fegyver 's egyéb segélyt adtak. E' rendelést azonban a' kir. törvényszék megsemmisíté, mivel ama' személyek ellen nincsen elég bizonyosság, mellynél fogva ellenök vádat lehetne támasztani, 's három már e' végett el is fogott személyt szabadon bocsátott, a' többi ellen adott börtönparancsokat pedig visszavéteté. — Talleyrand hgnél Valencayben most szintolly ünnepek tartatnak, mint előbb Fontainebleauban. De ez uttal nem a' király a' főszemély, hanem fija, az orleansi hg. Mint mondják, e' eselszövények a' koronahg.ösvényét akarják könnyíteni a' királyszékere. Egy idő óta ugyan is a' király egészsége láthatólag megcsökkent. Keveset hallhatni ugyan arról, mert igen zárkózottak e' tárgyra nézve, de nagyon is észrevethetni, hogy nyugtalankodnak miatta; 's azt e' mostani körülmények közt fontosnak tekinthetni. Hiszik némellyek azt is, hogy az utóbbi lőbukást Fontainebleauban, mint a' j. des Débats alig hihetőleg állítá, nem a' szűnyogok, hanem a' király elszédülte okozá, melly alatt a' király a' kantárt kiejté kezéből. Már másodszer kerülgeti őt e' guta-legyintetű szédelgés. Néhány nap előtt, mint beszélték, eret is vágta rajta, 's orvosát is változtatni készülnek. A' király egészsége iránt kifejezett véleményt leginkább erősíti a' valencayi utazás. Talleyrand azon nagy oszlop, melly körül a' juliusi revolutio már négy év óta kering, 's minden tanácsadási mind a' külső,

mind a' belső politikára nézve eddig szorosan megtartattak. Nem ok nélkül megyen tehát a' koronörökös azon férfihöz, ki olly hatalmas eszköz volt a' koronának atyja fején maradhatásában, 's kinek segedelme olly fontos, hogy az a' fija fejére is szállhasson. — A' National Gérard marsal 's kabineti elnök kilépése iránt így nyilatkozik a' fr. kormány belső politikájára nézve, miután kimondá, hogy a' tanácselnök másítása semmi új változást nem okozand: „Franciaországban most egy stathatalom van, 's egy férfi, melly markában tartja azt; csak egy gondolat áll, egy rendszer, 's ehez néhány ügyvivő van adva értelem, akarat és felelősség nélkül műszer gyanánt, kik egyetlen elv lódintása után indulnak 's járnak el. — A' Moniteur oct. 29kén még folyvást hallgat az új ministerváltozásról. A' j. des Débats pedig azt mondja, hogy az megint egy lépéssel haladt előre. Bizonyosnak látszik, hogy a' király Gérard marsal lemondását elfogadá. 28kán tanács tartaték, mellyen valamennyi minister jelen volt. E' tanácsban a' marsal utódjáról tanakodtak, de még semmi bizonyost nem lehet hallani. —

Bordeauxi levél szerint oct. 25kén az ottani vargák (Schuster) misét mondaték sz. Krispinnek mint pártfogójoknak tiszteletére, mellyre egyik ezred hangászkara adaték nekik. Azután bokkrétákat hoztak a' bírósági hivatalhoz; ekkor hirtelen megjegyze némi tisztt, hogy a' vargák közül számosan V. Henrik színeit viselik. Azonnal bejelenté azt Janin altábornagynak, ki tüstént szükséges parancsokat bocsátott ki, hogy e' botránkoztatásnak (seandalum) vége legyen, mielőtt a' nép nagyobb része megtudná. — A' francia kereskedő kamarák élénk izgásban vannak a' vámok végett, mellyeket a' finanszminister részint el akar törteni, részint lejobb szállítani. — A' nyomozás sora most a' posztóra került. A' párisi kereskedő kamara követe Legentin ur a' behozási tilalom eltörlése mellett, Grandin az elbeufi kereskedő kamara követe pedig ellene van. Grandin ur e' tekintetben azt hozza föl, hogy 1827től 1830ig Grandin ur kereskedési kapcsolatot köte Chinával, 's az által ipar-üzését tágitá. Az angol keletindiai társaság azonban megsemmisíté a' francia kereskedést árai lejobb szállításaival. Belgium elváltakor Franciaországtól Elbeufben évenként 15—18,000 vég posztó gyártaték, gözerömvéket pedig még ekkor nem használtak. 1816. hozták be legis-legelsőben a' gözerömvét, 's most hat van ott. Ez idő óta a' gyártás ötszörnyire növekedék, az ár pedig $\frac{1}{2}$ nyira szállott lejobb. Az angolok 1833ban 597,090 vég posztót vittek ki 25—30 rőföt véve egy végre. Elbeuf 70,000 véget gyárt, azaz, az egész

franciaországi posztógyártás $\frac{1}{5}$ dét, mellyet Grandin ur 350,000-re számít. Azon 597,000 vég, mellyeket Anglia kiviszen, 14,925,000 rőföt ad. Azon 350,000 vég posztó, mellyeket Franciaország gyárt, végét 40 rőffel számítva, 14 mill. rőfre üt. Tehát már csak egyedül az angol kivitel fölmulja az egész francia gyártott mennyiséget. Az angolok csak $\frac{1}{5}$ dét (? hihetőleg többet) használják el annak a' belföldön, mit évenként gyártanak, 's $\frac{4}{5}$ részt kivisznek. Franciaországban ellenben $\frac{4}{5}$ rész használtatik el, 's csak $\frac{1}{5}$ vitetik ki. Az angol posztó-kivitel 6 millió font sterlingre becsültetik (60 millió pengő f.) — A' bordeauxi kal-márságtól választott szabad biztosság a' vám ügyében többek közt így nyilatkozik: „Ha vámink elég magasok, hogy ótalmazzanak, úgy minden beviteli, szabadságot megsemmisítenek; ha pedig elég alacsonyak, hogy ezt megengedjék, épen nem ótalmazzák a' belföldi ipart. Tilalom és szabadság, ótalom és csődülés (concurrentia) összeférhetlen. Semmi vizsgálat és nyomozás nem lesz képes azok egyesítésére eszközt találni föl, mi egyeztetetlen; ellenben a' lehetlenséget csak foghatóbblag fogja kimutatni. Épen a' lehetlenség bizonyosságban látják az alulirtak a' haza jövődjét e' tekintetben. Majd ha a' közönség e' nyomozások után meggyőződik, hogy az ország kereskedési gazdasága nem lehet egyszerre kettős elvre, u. m. kiváltságos ótalomra, és idegen árubeli szabad beszállításra építve, fog egyszersmind azon határozatra jöni, hogy e' két elv között választani kell. Mert törvényhozás, elv nélkül, vagy a' mi még rosszabb, két egymást megsemmisítő 's ugyanazon időben föllállított elven alapulva, legmélyebb gyalázat volna 's loggonoszabb ostor. Mihelyt tehát a' kérdés így álland, termékeny ösvény nyilándik meg előttünk. Ha a' kormány a' megszorítás elvéhez állana, mellynek nincs alapja, csupán a' multban, 's melly a' művelődés haladásának napról napra mind és mindinkább ellenmond, akkor az emberi szellemnek kifejlés helyett magában kelleno törpülnie, 's úgy szólván vissza felé lépnie. Azonban ez meg nem történik, míg az emberi természet örök törvényei nem másulnak. Azért is szilárd meggyőződéssel oda nyilatkoznak az alulirtak, hogy a' kimondott elvekben állapodva meg, a' kereskedői kamara által megkivánt nyomozástól távol maradnak. Nem akarnak részt venni oktalan nyomozásokban, mellyekből semmi sükert sem remélhetni: de a' nyomozást nyomozás ellen használandják majd, hogy az egyedár (monopolium) és kiváltság vallomásából új bizonyosságokat merítsenek a' kereskedés szabadságára. Meg fogják mutatni, hogy a' szabad bebocsátás philanthropiai (emberba-

rái) és
nak (ta
nyekre
elven k
rótt adó
milly f
got az o
nélkül b
hírek sz
ját. A'
lök, es
den kite
nyomoru
is enge
jány va
rubel pa
ter az
is csak

Az
bor mer
huzhatn
darabra
14,190
gyártás
laczkok
laczk k
száma l
clé idéz
rejtett
Lajos-B
leg. A'
hatni.
ják hit
indult I
kináltat
semmi
tional
Maison
lik, ho
vonako
örök ta
ur olly
szolga.
gokat k
nyerné
visszal
tiani ur
év óta
hihetöl
zen me

B
érkeze
az aeg

rái) és nemzeti egy úttal, 's hogy a' vámszabásnak (tarif) a' kül természetnyek v. készítményekre nem ótalmazó elven, hanem pénzügyi elven kell alapulni a' belföldi természetnyekre rótt adóhoz hasonlólag. Elő fogják továbbá adni: milly fokokénti menetben lehessen a' szabadságot az ország kereskedési törvényhozásába zavar nélkül behozni." — Párisból írják, hogy gneseni hírek szomorítónak festik Lengyelország állapotját. A' szükség és inség iszonyatos. A' tisztviselők, csak hogy az elméket megnyugtassák, minden hitelhető javulást ígérnek. Az adót mindezen nyomoruság mellett szigoruan hajtják be, mit nem is engedhetni el, mert a' czári költségben nagy hiány van; minélfogvást a' kormány ufolag 40 mill. rubel papiros pénzt boesátott ki, 's a' financzminister az elégetni kellett papirospenz-mennyiségnek is csak felét égeté el.

Az idén természetett valamennyi champagnei bor mennyisége, melyet mindpezsgő bor gyanánt huzhatni le, közelítő számitásnál fogva 64,500 darabra mehet, mellyek 220 palaczkkal véve 14,190,000 palaczkot adnak. Az üveggyárok gyártása azonban nem elég az idei szükségét palaczkokkal ellátni, minthogy 3 millióval több palaczk kell, mint van. — A' National oct. 31diki száma lefoglaltatott, és szerkesztője törvényszék elé idéztetett, mert igen tréfás ugyan, de mélyen rejtett gunnyal irt beszélgetést közlött Gérard és Lajos-Fülöp közt az elsőbbnek lemondását illetőleg. A' cikkelyben több csipős helyet is olvashatni. — A' legujabb párisi lapok erővel el akarják hitetni, hogy Maison marsalhoz küldemény indult Pétervárho, mellyben kabinet elnökséggel kínáztatik meg. A' ministeri lapok hallgatnak, és semmi vitázó cikkelyt nem adnak ismét. A' National e' tekintetben így szól: „Mint mondják, Maison marsalhoz hírnököt küldének. Azt reménylik, hogy nem tudván, mi történt távollétében — vonakodás nélkül fog a' változhatlan gondolat és örök tan (doctrina) rendelése alá hajlani. Maison ur olyan, mint mondani szokták, jó és illesztékeny szolgál. Ha Maison ur, a' mi lehetetlen, a' dolgokat közelebb akarná megfontolni, legalább időt nyernének. Azonban a' tanács nem Gérard marsal visszaléptén aggódik, hanem azon, hogy Sebastiani ur visszatérhet, ki mint mondják, már két év óta zsebében hordja az elnökség ígérését, 's hihetőleg olly rögtön visszajöhet, a' milly nehezen ment el.

A E G Y P T U S.

Bizonyos kalmárhajó által, melly oct. 22kén érkezett Syriából Marseillebe, hozott hírek szerint az aegyptusi basa a' Libanon és Antilibanon főjeit

az ország igazgatása fontos ügyében bizá meg. A' nép a' bizodalom ez ujdun tanujelén, melly egyszersmind a' teljes kiengesztelés záloga, igen örvend. Egy másik, a' kereskedés jóllétét 's a' syriabeliek fő iparát tárgyazó rendszabályt a' négy basalikban (basa-megyében) nagy tetszéssel fogadták. M. Ali tudnilik a' selymet az egyedár (monopolium) alul, melly alatt eddig folyvást nyöge, fölmenté, 's azt egészen szabaddá tevé. Ez igen fontos körülmény az egész Levanterá nézve. Többnyire se az e' hajóval érkezett levelek, se a' legénység nem mondának egy szót is azon veszteségekről, mellyeket Ibrahim basa a' német hirlapoknál fogva szenvedé. Annyi való, hogy az aegyptusi sereg szaporodik, de azért, mivel a' török sereg mozgásai Kisázsia-ban azt szükségessé teszik; — nem pedig azért, mintha Ibrahim veszélyes állapotban lenne, kirül szándékkal hamis hírek terjesztetnek. —

N É M E T A L F Ö L D.

Eddig a' hollandi 's belga kereskedők minden törekvésre hasztalan volt, hogy egyenes kölcsönös összeköttetést hozzanak egymásközt létre. A' kormányok nem pártolák őket. Ravaszszághoz folyamodtak tehát, idegen lobogók alatt. Hollandiában már most azon vannak, hogy a' szabályos biztosított összeköttetés akadályai hárittassanak el. E' tekintetben hitelesen állítják brüsseli tudósítások, hogy a' hollandi kormány a' belga hajókat fehér lobogó alatt bebocsátani 's védeni fogja, más részről, a' hollandi hajókra nézve hasonló kedvezést és bánást várnak a' belga kormánytól. E' kölcsönös hajózásnak ugy kellene történnie, mint 1830 előtt; 's a' belga kapitányoknak Hollandiában, a' hollandiaknak Belgiumban engedelmet (Patent) váltani. A' tudósítás még azt teszi hozzá, hogy miután a' kormányok ez állapot iránt egyszer megegyeztek, a' dolog tiz évig fog e' helyzetben másolhatlanul maradni. A' Journal d'Anvers ez úgyről következőt közöl: „A' két ország békes érzelmét bizonyítja, hogy köztök szabályos szorgalom-szekerezés (diligence) fog Antwerpből Brédába Westwezel felé nyittatni, melly mint hisszük jövő vasárnap induland meg legelőször, 's az olly rég, megszakasztott összeköttetést ismét helyreállítandja.“ — Az Indépendant azon hirt, mellynél fogva Sir Adair Londonba hivatnék vissza, és Stratford-Canninggel pótolatnék ki, alaptalannak nyilvánítja. — A' francziák királynéja az octob. 22kén Brüssselbe érkezett Joinville hggel fog Párisba visszatérni. — A' generalstatusok 2dik kamarája ülésében oct. 28kán a' válasz-fölírási jöve vitatásba a' trónbeszédre. Két indítvány volt javaslatban, egyik azt kíváná: mondatnék ki a' válasz-fölírási azon ohajtás, hogy az alaptörvé

nyek minélelőbb vizsgáltassanak meg, ez félrevetett; a' másik azonban, mellynél fogvást az alkudozások állapotjáról Belgiummal tndósíttatni ohajt a' kamara, 21 szóval 16 ellen elfogadtattott. Az elfogadott válaszfölrírást küldöttség nyujtá által a' királynak. E' helyek jelentőbbek benne: „Sire! Tisztelettel lépnek a' hű Alföld képviselői munkásságok megujultával Fölséged elé, uj hodalásukat megtenni. Nem fogadtuk borús érzemények nélkül Fölséged közleményeit külső ügyeinkre nézve. Örültünk megnyugtató viszonyinokon az idegen hatalmakhoz, 's az őszinte barátságának Fölséged által vett bizonyosságán. Többekül azt vártuk volna közülök, hogy e' barátságos érzelem következésiben érdekeinket 's jogainkat végső intézeteikhez közelebb fogják juttatni; az elő nem látott akadályok, mellyek az alkudozások útját folyvást elzárják, e' várakozásunkat megcsalták. Ügyünk igazsága mellett, a' Legfőbb ótal-mára, 's Fölséged intézésire támaszkodva, bizodalommal várjuk ezen akadályok forrón ohajtott elháríttatását, míg a' generalstatusok azon tiszteletli ohajttást táplálják, hogy Fölségedtől némi politikai nyilatkozásokat nyerjenek.“ A' végén azt mondja, hogy nyugalommal fogják azon irányt folytatni, mellyel egyezőleg a' nemzet szükségei és sajátosságival, annak érdekeit elrendezni, társas intézvényeiket javítani, 's azok való szabadságát megerősíteni ügyeznek.

OROSZORSZÁG.

Pétervárról következőt olvasunk a' Hamb. Correspondentben: „Honigberger ur, erdélyi születés (Brassóból) ki 1825ben mint gyógyszerész bujdosott ki külföldre, 's Aegyptust, Syriát, Törökországot és Indiát bejárta, 's többek közt Lahoreban Radscha Rundschik Singnél mint házi orvos több évet tölte, nagy vagyonával, mellyet Indiában gyűjte, Moszkován keresztül ide (Pétervárba) érkezett. Utazási munkáját ki szándékozik adni.“ — Továbbá ugyanaz: „A' dorpáti évkönyvekben Wrangell bárónétól leveleket olvashatni Siberiából. E' levelek érdekesen rajzolnak némi chinai operaelőadást Maimatschinban. Az előadás szabad ég alatt történt 23 foknyi hidegben az O. alatt (miniket 23 foknyi hőség sem melegíthet színház-látogatásra), a' hangászkar színen volt, a' színészek igen szenvedélyeseknek mutatkoztak (hogy fölmelegülhessenek). A' szín hát-szugolyaiban két serpenyün parázstűz állott, mellyeken a' hangások a' zsarátnag mellett folyvást thét főztek 's azt idogálták, hogy a' dermesztő hidegben haugászködások mellett faggyá ne zsugorodjanak. Ugy-szinte a' színészek 's dalmokok is a' théfundzsához oda oda sereglének, mihelyt szerepöknek végire

jártak. Mindez a' nézők szeme láttára történt. „Kinek ferdén nőtt szája, nem ibatik egyenest.“

A M E R I K A.

Az éjszakamerikai lapokból az tetszik, hogy a' pártszellem ott hevesebb most, mint valaha. A' bank és Jakson general köz jelszó mind két felől, 's az ellenkezések olly bélyeget öltének, hogy azokat személyes küzdésnek tekinthetni inkább, mint elvi becsületes és okos védelemnek. — Ugyanazon lapok szerint a' bank szándéka mindjárt az összegyűlt congressus első ülésiben kivánni privilegiuma megújíttatását. — Bostonban William T. Thurson, előkelő kalmár, mint az Orsolya-klastrom-földülésben részvételről gyanus fogatott el. — Richmondban (Virginiában) sept. 16kán éjjel 3—400 fiatal ember tört be az éji őrséggel a' város játékházába, 's azokban a' játékasztalokat 's a' t. össze tördöste. A' mit e' hitvány mesterség butorzatából össze nem romboltak így, azt a' város mayorja (bíró) mind halomba rakatá 's fölégeté. A' Compiler sept. 17ről azt jegyzi meg erre, hogy a' republicanus hajósereg fényes győzedelmei óta az utolsó háborukor Richmondban semmi sem gerjesztett olly lelkesült örömet, mint ezen, minden rosztat gyűlölő néperzelem, pedig inkább törvényben mondaná ki a' nép érzelmét, ne egyenes 's tettes föllépésben. Ott az itéletnek ideje van a' megfontolásra, itt csak a' vak szenvedély ragadja őt magával. — Ujyorki lapok továbbá azt mondják, hogy Jaksont, midőn e' nyáron az országot beutazá, a' nép nem kedvesen hanem „megsértett és bosszus népmegvető lenézésivel fogadá.“ Sept. 24kén egy lég-golyó fölrepülte alkalmával néhány ártatlan színes embert, kik a' néptömeg közé elegyültenek, megtámadtak, 's majd életüktől fosztották meg.

OLASZORSZÁG.

Franczia lapok Nápolyból oct. 10ről írják, hogy a' nápolyi kormány végre minden kénytetésből kibontakozva d. Carlost V. Károly név alatt spanyol és indiai királynak ismérte nyilvánosan, 's követét, Toledo urat, a' diplomatai tisztelkedés minden formaságival fogadta el az udvarnál. A' két Szicilia udvara egyszersmind egy emlékeztető írást bocsátott azon okok iránt, mellyek őt e' lépésre bírák, valamennyi éjszaki udvarhoz, 's arra szólítá fel őket, hogy példáját kövessék.

E L E G Y H I R.

Varsóból írják, hogy a' lakosok száma a' mult év végével 129,000re ment, mellyből 63,212 férfi, 66,498 nő vala 's így 3281el több az asszony mint a' férfi. Közülök 85,947 kath., 8713 luth., 775 görög, 323 reform., 33,934 zsidó vallású; 3 más felekezetű. A' házak száma 1598 kö, 1368 faépület. A' városi bevétel 3,919,000 fra számíttatik.

Foglalt
lőn
sp
be
let
pé

MA

P

már a' 7
zetes v
esti 5
kös me
RRdek
Ugyane
az orsz
4kére f
olvastat

Folyta

H

telek h
zé tart
szonvét
toznak
lekután
leg és e
den irt
uton vi
kötend
léphetn
fizetés
azok v
rendelk
visszav
azok, n
téntek,
kül az
nézve
kül edd
solutio
se vag
javasol
lyek ir
gál alap
ma pén
tik: ho
tekvő p
egyezé
mellyel
akármil
mellett
árt ugy